

TAY CHÂN MIỆNG

1. Tổng quan

- Tác nhân: Pico/rna/viridae → Enterovirus
 - + Coxsackie A 16: Nhiều – nhẹ
 - + Enterovirus A71: Ít – nặng
- Đường lây:
 - + Phân miệng: Chủ yếu
 - + Hô hấp: Cơ chế giọt bắn (Không phải khí dung)
- 4 vùng ưa thích: Thân não, tiểu não, tủy sống, hạ đồi.
- Đường xâm nhập:
 - + Tiêu hóa → noron vận động
 - + **Sưng trước tủy sống**: Liệt mềm do tổn thương TK ngoại biên, không đều ở 2 bên
 - + **Hành não**: Mạch nhanh, HA tăng
 - + **Tiểu não**: Thất điều
 - + **Hành não**: Nôn ói
 - + **Hạ đồi**: Sốt cao liên tục
- Dịch tễ:
 - + Thường mắc: <5y, nhất là <3y
 - + <6m có kháng thể từ mẹ
 - + >5y có kháng thể do nhiễm mà không có triệu chứng

2. Lâm sàng

N1: Sốt

N2 – 5: Nguy hiểm

N6 – 7: Phục hồi

Sang thương da - niêm

	Tay chân miệng	Thủy đậu	Tụ cầu	Liên cầu	Herpes	Dị ứng
Sang thương	Mụn nước nhỏ trên nền hồng ban	Bóng nước không cùng tuổi	Bóng nước sâu, rộng	Bóng nước nông	Chùm bóng nước	Bóng nước, hồng ban, mề đay
Kích thước	Nhỏ (2-10mm)	Lớn	Lớn, nhiều	Lớn		Lớn
Dịch	Trong / đục	Đục	Đục			
Vị trí	Lòng bàn tay, lòng bàn chân, bàn tay, bàn chân, đầu gối, mông, CQSD	1 st : Thân mình 2 nd : Lòng bàn tay, bàn chân, miệng			Quanh miệng, DTK liên sườn	Quanh lỗ tự nhiên (Steven Johnson)
Niêm mạc	Loét (khẩu cái mềm)					
Diễn tiến	- Thường không vỡ - Trong vòng 7d - Không để lại sẹo	Vỡ → đóng mào → lành				
TC đi kèm	Sốt, ói, tiêu chảy không máu - Trẻ nhỏ: Bú kém, chảy nước miếng - Trẻ lớn: Đau họng		Sốt cao, vẻ mặt NT			

Về bệnh 3-5^d

70% có nguồn lây
1- 2w

Phân độ tay chân miệng

Độ 1 Da niêm	Độ 2A BC TK nhẹ	Độ 2B BC TK nặng		Độ 3 BC SHH TH	Độ 4 BC SHH TH nặng
		Nhóm 1	Nhóm 2		
Sang thương da Loét miệng					
	Giật mình ít - < 2 lần/30' - Không ghi nhận lúc khám	Giật mình nhiều - ≥2 lần/30' - Lúc khám			
	Lừ đừ, quấy, khó ngủ Nôn ói nhiều	Ngủ gà		Hôn mê	
			Thất điều Rung giật nhãn cầu		
			Yếu chi	Gồng chi	
			Liệt TK sọ (nuốt sặc, đổi giọng)		
Sốt ±	Sốt >2d, ≥39⁰		Sốt ≥39 ⁰ Không đáp ứng hạ sốt	Vã mồ hôi lạnh	
		Mạch > 130	Mạch > 150	Mạch > 170	Sốc
				HA cao <1y: 100 <2y: 110 ≥2y: 115	Tụt HA <1y: 70 >1y: 80 Kẹp: 25
				Thở nhanh Thở bất thường	Ngưng thở Thở nấc
					Tím tái Phù phổi cấp
Ngoại trú	Nội trú	Cấp cứu	ICU	ICU	ICU
Tái khám mỗi ngày → 8d	P. thường: Tđ mỗi 8 – 12 giờ				
	P. nặng: 4 – 6 giờ - Sốt >3d - >39 - Giật mình - Nôn ói nhiều - ĐH > 160 - BC > 16K				
	Phenobarbital 5 – 7 mg/kg/d (u)	Phenobarbital Tĩnh mạch	Phenobarbital Tĩnh mạch	Phenobarbital Tĩnh mạch	Phenobarbital Tĩnh mạch
		Nằm đầu cao, thở oxy	Nằm đầu cao, thở oxy	Nằm đầu cao, thở oxy	Thở máy
			Immunoglobuline	Immunoglobuline	Immunoglobuline Khi HA TB ≥50
			KS / VMN	Thuốc vận mạch Dobutamine Milrinone	Thuốc vận mạch
					Lọc máu ±
	- CTM - Đường huyết		- CTM - Đường huyết - Chọc dò ts		

